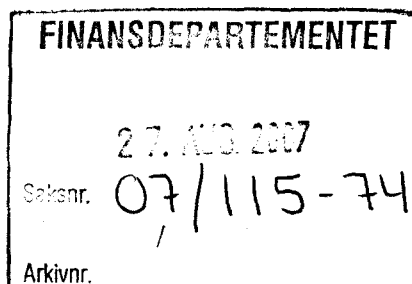

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.

0030 OSLO

Deres ref.

Vår sak

05/4721 Ø knt

07/01503-013 008205/07 HW
614.0

Oslo, 24.08.07

HØRING - UTKAST TIL NORGES STRATEGI FOR BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Landsorganisasjonen i Norge (LO) har mottatt ovennevnte sak til høring.

LO er fornøyd med at Regjeringen prioriterer arbeidet med bærekraftig utvikling gjennom en oppdatert nasjonal strategi for bærekraftig utvikling. LO henviser til tidligere høringsinnspill i forbindelse med 'invitasjon til dugnad for bærekraftig utvikling' og høring av NOU 2005:5 'Enkle signaler i en kompleks verden. Forslag til et nasjonalt indikatorsett for bærekraftig utvikling'.

LO mener det er riktig å legge opp til en overordnet strategi framfor mer detaljerte handlingsplaner. På den måten kan det følges opp gjennom relevante politiske områder, og gi retning for endringer innen eksisterende politikkområder når dette er nødvendig for å nå langsiktige mål. En må unngå at bærekraftig utvikling blir et eget politikkområde uten tilknytning til de sektorer som er viktige for sosiale, økonomiske og miljømessige forhold. Samtidig er det viktig å se ulike tiltak i sammenheng, slik at en unngår fragmentert politisk tilnærming.

LO mener at strategien gir en god beskrivelse av situasjon og utfordringer.

Vi har følgende kommentarer til selve strategien:

LO er fornøyd med beskrivelsen av fagbevegelsens rolle i sysselsetting og miljøarbeid som to viktige elementer i bærekraftarbeidet. Fagbevegelsen tar – og vil fortsatt ta et medansvar for å fremme en velstandsutvikling tuftet på bærekraftige prinsipper.

LO har tidligere gitt innspill til temaområdene i strategien, og vil ikke gjenta disse. Vi vil si oss tilfreds med at det i temaområde 6 er tilføyd bærekraftig sosial utvikling i tillegg til økonomisk utvikling, og at regjeringen vil fokusere mer på den sosiale dimensjonen i

bærekraftbegrepet enn det som tidligere har vært gjort. Som vi tidligere har spilt inn er det viktig å løfte fram den nordiske velferdsmodellen for å fremme høy sysselsetting, rettferdig fordeling og en miljøriktig ressursforvaltning. Begrepet bærekraftig utvikling må ikke framstå som noe nytt og fremmedgjørende. Bærekraftig utvikling kan i mange henseende oversettes til en inkluderende, rettferdig og miljøriktig videreutvikling av velferdssamfunnet.

Innledningsvis sies det at strategien skal gi retning for arbeidet med bærekraftig utvikling for regjering, kommuner, organisasjoner, bedrifter og den enkelte og mobilisere til felles innsats. Den skal være til nytte for mange og sikres vid bruk. LO mener dette er en god intensjon. Om bærekraftig utvikling skal bli en samlende strategi for utviklingen av velferdssamfunnet må det være en inkluderende prosess. Men dette følges ikke i tilstrekkelig grad opp i kapittel 7 'Bred medvirkning og oppfølging':

Strategien beskriver noen av de aktive aktørene, samt mange av de eksisterende prosesser og aktiviteter som allerede foregår i næringslivet og i det sivile samfunn og kommuner under betegnelsen bærekraftig utvikling. Det beskrives også viktige verktøy som næringsliv, organisasjoner og enkeltmennesker kan bruke.

Det er ikke riktig å si - som strategien antyder - at mange kommuner de senere år har satt fokus på globale miljøspørsmål og klima, og at Lokal Agenda 21 initiativet har fremmet dette i særlig grad. Dette kunne vært tilfelle om det var tilført langsiktige ressurser til dette arbeidet – slik det ble gjort i Sverige. I Norge gikk man motsatt vei – og avsluttet MIK programmet (miljøvern i kommunene) i en fase der miljøarbeidet i kommunene kunne ha slått sterkere rot. Det nye kommunenettverket for miljø og samfunnsutvikling er et positivt initiativ, men vi skulle gjerne sette et bredere og mer inkluderende fokus enn det KS-programmet har lagt opp til.

Når det gjelder næringslivet må bærekraftutfordringen favne videre enn bare samfunnsansvarsbegrepet. Bærekraftig utvikling kan ikke bare tuftes på etikk og gode ønsker. Næringslivet må få rammevilkår og muligheter som gjør norske bedrifter i stand til å bli konkurransedyktig innen miljøteknologi på den internasjonale arenaen. Innovasjon og nyskaping vil være avgjørende for å få til et framtidsrettet bærekraftig næringsliv. Arbeidet med en strategi for bærekraftig utvikling må derfor kobles til den nye innovasjonsmeldingen og til innovasjonsarbeidet generelt. Det er nødvendig å øke bevilgningene til forskning slik at norsk teknologi fortsatt kan være konkurransedyktig i det internasjonale markedet. Forskning i forhold til å utvikle miljøvennlig avfallshåndtering lavenergi hus og ENØK tiltak.

Et bærekraftig arbeidsliv innebærer høy grad av involvering av de ansatte. Kompetanse og demokratiske ordninger i arbeidslivet har blitt to av de viktigste suksesskriteriene for konkurransedyktighet. Det er viktig at disse ordningene videreføres og utvikles.

Bærekraftig produksjon og forbruk må stå sentralt i strategiarbeidet. Det er viktig – som strategien nevner – at holdninger, kunnskap og etterspørsel er viktig for å vri forbruket mot bærekraftige produkter og tjenester. LO støtter bruken av miljø- og helsebegrunnede avgifter, men det er også viktig at forbrukeren har reelle muligheter til å velge miljøriktige varer og tjenester. Kvalitet på og prising av kollektivtrafikk, og tilgjengelighet biodrivstoff er

eksempler på områder der tilbudet må bli mye bedre. Men det er viktig å endre virkemidler og rammevilkår slik at det også utløses etterspørsel etter varer og tjenester. Det offentlige har et spesielt ansvar for å skape et effektivt marked for miljøriktige varer og tjenester.

Det er et generelt behov for involvere og inkludere en større del av befolkningen i arbeidet for en bærekraftig utvikling. Det er derfor nødvendig å gjøre det enklere for folk flest å være miljøvennlig i hverdagen. Regjeringen må styrke både Svanemerket og Miljøfyrtårnsordningen som effektive virkemidler for miljøinformasjon og miljøstyring. Det er også viktig å styrke Idébanken som en viktig institusjon for å samle og generere gode eksempler på bærekraftig praksis i samfunnet.

Regjeringen inviterer organisasjonene til medvirkning. Som beskrevet i tidligere høringsvar har LO et stort og effektivt organisasjonsapparat som brukes til å fremme ideer om bærekraftig samfunnsutvikling. Vi har etterlyst en egen finansieringsordning for prosjekter som har som mål å involvere befolkningen i en dugnad for bærekraftig samfunnsutvikling. Det vil også være nyttig å opprette et bærekraftråd på høyt nivå med deltagere fra organisasjonene, partene i arbeidslivet, myndighetene og næringslivet som kan gi innspill til Regjeringen om retning og innhold i arbeidet med å involvere befolkningen i dette arbeidet. Med disse grepene vil Regjeringen øke mulighetene for å involvere større grupper i dugnaden for en bærekraftig utvikling.

Vi ønsker å kommentere tre av temaområdene:

Klima, ozonlaget og langtransportert luftforurensing

Klimatiltak vil være en viktig del av bærekraftstrategien i årene som kommer. Regjeringens arbeid for å redusere klimagassutslippene må følges opp med både strakstiltak og langsiktig innsats for å oppnå målsettingen om nasjonal karbonnøytralitet innen 2050.

Norge har lenge hatt virkemidler på plass i petroleumsutvinningen, med høy CO₂-avgift, som har bidratt til at norsk produksjon slipper ut bare halvparten per produsert enhet sammenliknet med Storbritannia. Det er positivt at regjeringen viderefører CO₂-avgift og en samlet virkemiddelbruk på like høyt nivå som før når sektoren innlemmes i kvotesystemet. Dette har likevel ikke vært tilstrekkelig til å hindre at utslippene fra sektoren har bidratt betydelig til Norges samlede utslippsvekst. Petroleumsindustrien har stått for om lag 75 % av veksten i nasjonens CO₂ utslipp siden 1990. CO₂ utslippene fra denne sektoren utgjør nå ca. 25 % av nasjonens klimagassutslipp. CO₂ utslippene fra petroleumsaktivitetene vil vedvare i tidsepoken frem til feltene stenges av, dersom det ikke satses på miljøteknologier og infrastrukturløsninger som reduserer utslippene fra petroleumsaktiviteter.

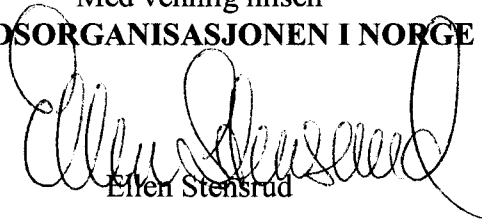
Norge har store muligheter for framtidig energiproduksjon offshore. Rike petroleumsforekomster kombinert med betydelige fornybare energikilder i tilknytning til havet, gir store muligheter for en mer bærekraftig energiproduksjon. Norge satte nye standarder ved ikke å tillate avbrenning av gass på plattformene, og la gjennom dette grunnlaget for en moderne gassindustri som er blitt meget lønnsom. Tiden er nå inne for å heve standarden ytterligere, ved å erstatte de enkle gassturbinene med ny teknologi.

Flere muligheter bør undersøkes nærmere, fra mer effektive gasskraftverk med eller uten separasjon og deponering av CO₂, til framtidig utnyttelse av fornybare energikilder knyttet til havområdene, slik som vind, bølger, havtrykk og salt. Slike løsninger vil kunne sikre maksimal petroleumsutvinning og en smidig overgang til framtidig fornybar kraftproduksjon offshore. EUs målsetting om 20 pst fornybar energi innen 2020, åpner også store muligheter for å utvikle lønnsom energi basert på våre hav- og vindressurser.

Det må også gjennomføres studier om realismen i å etablere overføringskabler til installasjoner på sokkelen fra landbasert kraftproduksjon. Det siste vil kreve utbygging av mer kraftproduksjon på land - med tilpasning til miljøvennlige løsninger som CO₂håndtering.

Målsettingen må være å sikre at Norge kan opprettholde sin posisjon som energi og industrinasjon samtidig som både petroleumsindustrien og fastlandet sikres renere og mer effektiv kraftforsyning til internasjonalt konkurransedyktige priser. En slik utvikling vil gi positive virkninger for aktivitet og sysselsetting i hele landet, og gi Norge muligheter til å forbli en betydelig energinasjon også etter at petroleumsutvinningen en gang i fremtiden avtar.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Ellen Stensrud

Grethe Fosli
Grethe Fosli

Saksbeh.: Halvor Wøien